

ZAJEDNIČKA IZJAVA

Međunarodni dan žena 2021.: prilika za globalno djelovanje za pravično i dostupno pravosuđe sigurno za žene

8. ožujka 2021.

Danas, na Međunarodni dan žena, Nacionalni preventivni mehanizam za prevenciju mučenja Ureda pučke pravobraniteljice po prvi se put pridružuje Udruženju za prevenciju mučenja (APT) i skupini od 40 nadzornih tijela koja djeluju širom svijeta u pozivu državama na trajno djelovanje s ciljem osiguranja zaštite žena u zatvorskome sustavu.

Više od 75 nacionalnih i lokalnih neovisnih nadzornih tijela uspostavljenih u skladu s odredbama Fakultativnoga protokola uz UN-ovu Konvenciju protiv mučenja (OPCAT) i poznatih pod nazivom „nacionalni i lokalni preventivni mehanizmi“ djeluje širom svijeta s ciljem zaštite dostojanstva i pravednoga postupanja prema osobama lišenima slobode.

Redovno posjećujemo sva mjesta gdje se nalaze osobe lišene slobode. Provodimo osobne razgovore sa zadržanim osobama, članovima njihovih obitelji i osobljem institucija u kojima su smještene. Bilježimo kako zatvorsko okruženje utječe na žene – i one koje tek očekuju suđenje i zatvorenice. Vlastima podnosimo izvješća, u kojima ih izvještavamo o diskriminaciji i rodno uvjetovanome nasilju koje doživljavaju žene u zatvorskome sustavu, uključujući i one koje se već nalaze u ranjivoj situaciji zbog svoje rase, etničke pripadnosti, spolne orijentacije, rodnoga identiteta i izražavanja, invaliditeta i drugih obilježja. Dajemo, također, konkretne preporuke s ciljem poticanja promjena u zakonodavstvu, javnim politikama, postupanju i praksi. Sve naše aktivnosti zasnivaju se na kontinuiranome i konstruktivnome dijalogu sa svim dionicima u sustavu kaznenoga pravosuđa.

Praćenje situacije i potreba žena značajan je element našega djelovanja, a njegova važnost osobito je naglašena u vrijeme pandemije bolesti COVID-19.

Pandemija je zatvorske institucije diljem svijeta izložila dodatnim pritiscima, uzrokovala nove izazove u radu osoblja i izložila osobe lišene slobode pojačanome riziku. Izvještavali smo – i nastaviti ćemo izvještavati – o učincima koje su na žene imala i imaju ograničenja uvedena radi nadzora nad širenjem virusa. Mnoge su od njih izolirane, osjećaju emocionalne posljedice i lišene su materijalne podrške nakon ukidanja obiteljskih posjeta i ograničenja svojih dnevnih aktivnosti. I djeca pate zbog nemogućnosti viđanja svojih majki. Temeljem spoznaja koje smo prikupili provedbom svojih nadzornih aktivnosti snažno se zalažemo za provedbu programa ranijeg otpusta zatvorenica i primjenu alternativa detenciji.

U svojim nadzornim aktivnostima rukovodimo se prije deset godina usvojenima Pravilima UN-a o postupanju sa zatvorenicama i nezatvorskim mjerama za počiniteljice kaznenih djela (Pravila iz Bangkoka) i na njima zasnivamo svoje zaključke i preporuke. U svome radu primjenjujemo i ostale komplementarne standarde, poput Mandelinih pravila i Načela iz Yogyakarta. Primjena Pravila iz Bangkoka osobito je relevantna u vrijeme pandemije korona virusa u kontekstu jačanja zaštitnih mjera usmjerenih na zatvorenice i promicanja nezatvorskih alternativa detenciji.

Uvažavamo pozitivne mjere koje su države širom svijeta poduzele s ciljem zaštite prava zatvorenica. Međutim, nužno je intenzivnije i trajno djelovanje, osobito tijekom pandemije korona virusa. Stoga zajednički pozivamo sve države na pojačanje napora u zaštiti dostojanstva, zdravlja i sigurnosti svih zatvorenica te na uvođenje alternativa detenciji za žene u sukobu sa zakonom. Pravila iz Bangkoka i preporuke nacionalnih i lokalnih preventivnih mehanizama predstavljaju dobru osnovu za djelovanje država kako bi se pravosuđe učinilo pravičnim, dostupnim i sigurnim za žene.

Institucije potpisnice:

- Association for the Prevention of Torture (APT)
- **Austrian** Ombudsman Board as National Preventive Mechanism
- Comisión por la Memoria - Mecanismo Local de Prevención de la Tortura de la **Provincia de Buenos Aires / Argentina**
- Comisión Provincial de Prevención de la Tortura de **Mendoza / Argentina**
- Comité de Prevención contra la Tortura / **Chile**
- Comité Nacional para la Prevención de la Tortura de **Argentina** / CNPT-AR
- Commission nationale des droits de l'homme (CNDH) / **Togo**
- Human Rights Defender of **Armenia** as the National Preventive Mechanism
- Human Rights Ombudsman of the **Republic of Slovenia**
- Instance Nationale pour la Prévention de la Torture (INPT) / **République Tunisienne**
- Mecanismo Estadual de Prevenção e Combate à Tortura do **Rio de Janeiro / Brasil**
- Mecanismo Estadual de Prevenção e Combate à Tortura de **Pernambuco / Brasil**
- Mecanismo Local para la Prevención de la Tortura y Otros Tratos y Penas Cruelles, Inhumanos y/o Degradantes de la **Ciudad Autónoma de Buenos Aires / Argentina**
- Mecanismo Nacional de Prevenção e Combate à Tortura - MNPCT/**Brasil**
- Mecanismo Nacional de Prevención contra la Tortura y otros Tratos o Penas Cruelles, Inhumanos o Degradantes - Defensoría del Pueblo / **Ecuador**
- Mecanismo Nacional de Prevención contra la Tortura (MNPT) / **Costa Rica**
- Mecanismo Nacional de Prevención contra la Tortura MNP-CONAPREV / **Honduras**
- Mecanismo Nacional de Prevención de la Tortura – Defensoría del Pueblo / **Perú**
- Mecanismo Nacional de Prevención de la Tortura / **Paraguay**
- Mecanismo Nacional de Prevención de la Tortura (INDDHH – MNP) / **Uruguay**
- Mecanismo Nacional de Prevención de la Tortura de la Comisión Nacional de los Derechos Humanos / **México**
- Mecanismo Nacional para la Prevención de la Tortura, Penas y Tratos Cruelles, Inhumanos o Degradantes (MNPT) / **Panamá**
- Médiateur du **Grand-Duché de Luxembourg**
- National Center of the **Kyrgyz Republic** for the Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment
- National Commission for the Prevention of Torture (NCPT) / **Switzerland**
- National Guarantor for the Rights of Persons Deprived of Liberty / **Italy**
- National Mechanism for the Prevention of Torture / **Poland**
- National Preventive Mechanism – Commissioner for Fundamental Rights / **Hungary**
- National Preventive Mechanism – Ombuds Institution / **Croatia**
- National Preventive Mechanism – Protector of Citizens / **Serbia**

- National Preventive Mechanism - Protector of Human Rights and Freedoms / **Montenegro**
- National Preventive Mechanism - **Romanian** Ombudsman
- National Preventive Mechanism (Ombudsman's Office) / **Portugal**
- National Preventive Mechanism of **South Africa** (SA NPM)
- National Preventive Mechanism of the **Republic of Moldova** (Office of the People's Advocate)
- **New Zealand** Human Rights Commission as Central National Preventive Mechanism
- Oficina Nacional de Prevención de la Tortura y otros Tratos o Penas Cruelles, Inhumanos o Degradantes / **Guatemala**
- Ombudsman of the **Republic of North Macedonia** - National Preventive Mechanism
- Public Defender of **Georgia** as National Preventive Mechanism
- **UK** National Preventive Mechanism
- **Ukrainian** Parliament Commissioner for Human Rights
- **Victorian** Ombudsman – **Australia**